

## STRATEGIES OF HIGHER EDUCATION

УДК 37.011 : [005.342+005.44

### ФОРМУВАННЯ НОВОЇ КОНЦЕПЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

FORMATION OF A NEW CONCEPT OF INNOVATIVE EDUCATION IN  
GLOBALIZATION CONDITIONS

В.Г. Воронкова

О.П. Кивлюк

**Актуальність теми дослідження.** Одним з недосліджених феноменів філософії освіти ми вважаємо інноваційну освіту як соціальний інститут, що розвивається як суб'єкт інноваційного розвитку освітніх закладів в умовах глобалізації. За останні десятиліття в світі відбулися радикальні зміни, пов'язані з глобалізацією, інформатизацією, що висунули на передній план інноваційну освіту, яка базується на знаннях та інноваціях та набуває великої актуальності.

**Постановка проблеми** полягає в аналізі філософсько-методологічних та соціально-економічних проблем інноваційної освіти як складного соціального феномена і динамічного процесу, що формується системою освітніх закладів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інноваційна освіта в нових умовах нового тисячоліття розглядалася такими вченими, як В. Андрущенко, Т. Андрущенко, О. Базалук, В. Вашкевич, В. Воронкова, Л. Губерський, Л. Горбунова, І. Добронравова, Т. Жижко, О. Кивлюк, С. Клепко, Н. Кочубей, А. Кравченко, В. Кремень, М. Култаєва, С. Куцепал,

**Urgency of the research.** We consider that innovative education as a social institution, developing as a subject of innovative development of educational institutions in a globalized world, is one of the unexamined phenomena of the philosophy of education. Over the past decade, the world has undergone radical changes associated with globalization, informatization. These changes have brought to the forefront an innovative education which is based on knowledge and innovation and is becoming more relevant.

**Target setting.** Formulation of the problem consists in analyzing the philosophical-methodological and socio-economic problems of innovative education as a complex social phenomenon and the dynamic process, which is formed by the system of educational institutions.

**Actual scientific researches and issues analysis.** Innovative education in the new conditions of the new millennium was considered by such scientists as V. Andrushchenko, T. Andrushchenko, O. Bazaluk, V. Vashkevych, V. Voronkova, L. Huberskyi, L. Horbunova, I. Dobronravova, T. Zhyzhko, O. Kyvliuk, S. Klepko, N. Kochubei, A. Kravchenko, V. Kremen,

В. Кушерець, В. Муляр, І. Немчинов, О. Панченко, О. Пунченко, І. Родіонова, Т. Розова, В. Савельєв, Д. Свириденко, Н. Скотна, С. Терепищій. Серед білоруських вчених ми виокремлюємо П. Водопянова, А. Зеленкова, А. Лазаревича, В. Старжинського, В. Цепкало.

**Постановка завдання.** Головна мета статті – концептуалізація феномена інноваційної освіти в умовах глобалізації, яка здійснює вплив на всі сфери життєдіяльності суспільства. Методологія – метод системного та структурно-функціонального аналізу, що дозволив систематизувати знання про освіту як соціальний інститут та сприяти удосконаленню напрямів розвитку інноваційної освіти.

**Виклад основного матеріалу.** Визначено суть інноваційної освіти як одного з самих сучасних перспективних напрямів становлення і розвитку інноваційного суспільства, в основі якого інновації, інноваційна людина, інноваційне мислення, дифузія інновацій. Розкрито проблеми сучасного розвитку освіти часів модерності та глобалізації, що потребують упровадження ІКТ та формування ІТ-спеціалістів. Розкрито функції інноваційної освіти, що свідчить про місце і роль, яку повинна займати інноваційна освіта в сучасну епоху та з'ясовано такий напрямок сучасного розвитку, як глобалізація освіти, що означає процес все більшого пристосування системи навчання і виховання до запитів розширеної глобальної ринкової економіки. Обґрунтовано такий напрямок розвитку інноваційної освіти в епоху глобалізації, як безперервна освіта (lifelong learning). Наукова новизна дослідження в тому, що представлено такий новий напрямок філософії

M. Kultaieva, S. Kutsepal, V. Kusherets, V. Muliar, I. Nemchynov, O. Panchenko, O. Punchenko, I. Rodionova, T. Rozova, V. Saveliev, D. Svyrydenko, N. Skotna, S. Terepyshchyi. We single out among Belarusian scientists such as P. Vodopianova, A. Zelenkova, A. Lazarevycha, V. Starzhynskoho, V. Tsepkało.

**The research objective.** The main purpose of the article is the conceptualization of the innovative education phenomenon in the conditions of globalization, which has an impact on all spheres of society's life. Methodology - The method of operations analysis and structural-functional analysis, which allowed to systematize the knowledge of education as a social institution and promote the improvement of the directions of development of innovative education.

**The statement of basic materials.** The essence of innovative education was identified as one of the most modern and promising directions for the formation and development of an innovative society, which is based on innovations, innovative people, innovative thinking, diffusion of innovations.

The problems of modern education development of the times of modernity and globalization that require the introduction of ICT and the formation of IT professionals are revealed. The functions of innovative education, which indicates the place and role that innovative education should occupy in the modern era are revealed. And the direction of modern development, such as the globalization of education, which means the process of increasing adaptation of the education system and upbringing up to the demands of an expanded global market economy, has been clarified. Such a direction of development of innovative education in the era of globalization as a lifelong learning is substantiated. The scientific

освіти, як інноваційна освіта, за якою майбутнє нації.

*novelty of the research is that such a new direction of the philosophy of education, as an innovative education, behind which stands the future of the nation, is presented.*

**Висновок.** Обґрунтовано процес становлення нової концепції інноваційної освіти, в основі якої формування інноваційної людини та інноваційного мислення. Представлено аналіз нових вимог до системи інноваційної освіти, в основі якої синтез освіти, науки, бізнесу.

**Conclusion.** The formation process of a new innovative education concept, which is based on the formation of an innovative person and innovative thinking, is substantiated. The analysis of new requirements to the system of innovative education, which is based on the synthesis of education, science, business, is presented.

**Ключові слова:** інноваційна освіта, інноваційне мислення, глобалізація, безперервна освіта.

**Key words:** innovative education, innovative thinking, globalization, lifelong learning.

**Актуальність теми дослідження.** В умовах розвитку інформаційного суспільства, масового впровадження інформаційно-комунікаційних технологій, збільшення об'єму інформаційних потоків, скорочення життєвого циклу знань, підвищення вимог до професійних характеристик особистості, швидкоплинності соціальних змін і т.д. освіта втрачає свій базовий одноразовий характер і набуває властивостей послідовного, системного, безперервного процесу. Інноваційна освіта - це освіта, що базується на знаннях, представляє його як основний ресурс: для економіки знань уміння та інтелект є основною виробничою силою, яка дозволяє створити додаткову вартість, що є основною метою нової економіки. Інноваційна освіта як потенційний інтелектуальний ресурс суспільства орієнтується на пріоритети інноваційного економічного розвитку та визначення того, яким бути спеціалісту епохи Інтернет та інформаційного суспільства [1, с.16-24].

**Постановка проблеми** полягає в аналізі філософсько-методологічних та соціально-економічних проблем інноваційної освіти як складного соціального феномена і динамічного процесу, що формується системою освітніх закладів.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Інноваційна освіта в нових умовах нового тисячоліття розглядалася такими вченими, як В. Андрущенко, Т. Андрущенко, О. Базалук, А. Бойко, В. Вашкевич, В. Воронкова, Л. Губерський, Л. Горбунова,

І. Добронравова, Т. Жижко, О. Кивлюк, С. Клепко, Н. Кочубей, А. Кравченко, В. Кремень, М. Култаєва, С. Куцепал, В. Кушерець, В. Муляр, І. Немчинов, О. Панченко, О. Пунченко, І. Родіонова, Т. Розова, В. Савельєв, Д. Свириденко, Н. Скотна, С. Терепищий. Серед білоруських вчених ми виокремлюємо П. Водоп'янова, А. Зеленкова, А. Лазаревича, В. Старжинського, В. Цепкало.

### **Виділення недосліджених частин загальної проблеми.**

Одним з недосліджених феноменів філософії освіти ми вважаємо інноваційну освіту як соціальний інститут, що розвивається як суб'єкт інноваційного розвитку освітніх закладів в умовах глобалізації.

**Постановка завдання.** Головна мета статті – концептуалізація феномена інноваційної освіти в умовах глобалізації, яка здійснює вплив на всі сфери життєдіяльності суспільства. Методологія – метод системного та структурно-функціонального аналізу, що дозволив систематизувати звання про освіту як соціальний інститут та сприяти удосконаленню напрямів розвитку інноваційної освіти.

### **Дана мета реалізується в наступних задачах:**

- визначити суть інноваційної освіти як одного з самих сучасних перспективних напрямів становлення і розвитку інноваційного суспільства;
- розкрити проблеми сучасного розвитку освіти за часів модерності та глобалізації;
- розкрити функції інноваційної освіти, що свідчить про місце і роль, яку повинна займати інноваційна освіта в сучасну епоху;
- з'ясувати такий напрямок сучасного розвитку, як глобалізація освіти – це процес все більшого пристосування системи навчання і виховання до запитів розширеної глобальної ринкової економіки;
- обґрунтувати такий напрямок розвитку інноваційної освіти в епоху глобалізації, як безперервна освіта (lifelong learning).

### **Виклад основного матеріалу.**

Відмітимо, що основна мета освіти – передавати інформацію, вона покликана допомагати людині сформувати певні навички, за допомогою яких матеріальне виробництво зросте кількісно і якісно; освіта повинна сприяти зростанню творчого потенціалу особистості;

вона повинна повністю змінити позиції індивіда, приводячи до покращення відносин між людьми і до колективних досягнень у всіх сферах життя. Всесвітній мир через всесвітню освіту повинні стати **реальністю**.

На межі XX-XXI ст. **філософія** освіти стає однією з фундаментальних дисциплін, яка притягує до себе увагу представників різних напрямків – педагогів, психологів, політологів, соціологів, філософів. **Освіта** як центральна проблема створення нових форм означає, що вона є **базовим процесом**, направленим на формування діючого суб'єкта всіх перетворень у суспільстві. **Освіта є проєктивним процесом**, завдяки якому створення нових форм направлено в майбутнє. Тим самим **освіта** є одним із найважливіших механізмів розвитку не тільки індивіда, але і суспільства в цілому, направленим на формування і розгортання в тих чи інших формах фізичного та інтелектуального потенціалу. Філософське осмислення освіти виходить з того, що головною ланкою освітнього процесу є **людина**. Філософія освіти ставить питання про місце людини в світі. В широкому сенсі освіта є розташування людиною себе в світі, це процес взаємного перетворення людини і світу, в результаті чого світ набуває людського виміру (світ – для – людини, світ – з – людиною), а людина стає невід'ємною частиною буття (людина – в – світі, людини – для – світу); це постійний процес зустрічі людини зі світом, в результаті чого формуються нові форми їх взаємного буття.

1. Освіта є входження людини в світ, тобто занурення людини у соціокультурний простір.
2. Освіта є осягнення людиною смислів буття, тому задача освіти в тому, чому і як вчити, щоб пробуджувати в людині власне людське, гуманне.
3. Освіта є основою формування людиною свого образу, формування людиною своєї унікальності та індивідуальності.

Освіта є основою пробудження людиною духовності, яка є процесом і результатом здійснення людиною своєї всезагальної природи, тому без духовної складової освіта не може бути повноцінним процесом у предметному полі філософії освіти за умов глобалізації [3, с.192-200].

Інноваційна освіта – це одна із найважливіших галузей людської діяльності; охоплює буквально все суспільство і витрати на неї

постійно зростають. В розвинених країнах в цю сферу вкладаються 5-8% валового національного продукту. ООН, в індексі, що характеризує ступінь розвиненості країни, поряд з валовим продуктом на душу населення і середньою тривалістю життя населення, визначає кількість грамотних людей і середню кількість років навчання її громадян в навчальних закладах. В суспільстві склалося розуміння того, що саме в сфері **освіти** формуються основи стратегії розвитку не тільки для кожної країни, але і всього людства. Разом з тим стан освіти в сучасному світі оцінюється як кризовий, що виявляється в невисокій якості, слабкій стійкості знань і вмінь, незадовільному стані їх моральності і громадськості, пониженому стані здоров'я молоді, в широко розповсюдженій у середовищі молоді наркоманії, злочинності.

Значна кількість школярів всього світу виходять з школи до її закінчення; у багатьох школах, в т.ч. і в економічно розвинених країнах, не вистачає кваліфікованих вчителів, ефективних методик навчання, недостатньо високий рівень оплати педагогічних працівників і фінансування всієї системи навчання. Особливо велика відмінність в рівнях освіти розвинених країн і країн, що розвиваються, що визначається перш за все національними можливостями її фінансування. В цілому слаборозвинені країни виділяють у розрахунку на одного жителя у 25 раз менше засобів, чим розвинені країни. Велику тривогу викликає характерна майже для всіх країн *„втеча мозку”*, яка ще більше збільшує диференціацію між державами.

Хоча кожна країна вирішує свої проблеми з врахуванням економічних можливостей і культурних традицій, в цілому слід виокремити **основні напрямки** сучасних реформ в сфері освіти:

- реалізація швидкого розвитку системи безперервної освіти з широким використанням сучасних комп'ютерних технологій;
- демократизація, фундаменталізація, гуманізація і гуманітаризація освіти;
- забезпечення високого рівня природничо-наукової, математичної і комп'ютерної грамотності;
- введення державних стандартів для всіх рівнів освіти;

- здійснення органічного зв'язку системи освіти з суспільними структурами і засобами масової інформації, що являють собою найважливіші джерела неформальної освіти громадян;
- інтернаціоналізація освіти.

Вирішення цих проблем повинно забезпечити країні входження в світовий економічний, політичний і культурний простір.

Інноваційна освіта нині набуває основних значень в контексті того, що вона:

1. складова частина соціалізації особистості, в процесі освіти людина набуває знання, навички, цінності, норми;
2. система інформації, яка включається в освітні програми різних шкіл і навчальних закладів і здійснюється в процесі навчання;
3. інституціонально організована діяльність, яка забезпечується системою освітянських закладів;
4. характеристика (чи якість) інтелектуального розвитку населення;
5. рівень освіти різних соціальних груп, що визначають економічний і культурний потенціал суспільства.

**Інноваційна освіта** в умовах глобалізації виконує нові **суспільні функції**. Так, освіта в умовах глобального світу стає **економічним фактором**. Для глобального світу характерними є процеси міграції людей, культур, руйнуються культурні зразки, традиційні цінності, втрачається ідентичність народу, зростає етнічна напруга між етнічними групами. Силою, яка здатна подолати ці суперечності, привести людей до взаєморозуміння, вирівнювання культурних відмінностей, може стати **освіта** як фактор соціальної згуртованості. Задачею освіти є підготовка людини до роботи в нових організаційних структурах і широкого розповсюдження інформаційних технологій, які змінюють організацію праці. Метою освіти повинно стати вироблення навиків роботи в команді; освіта розглядається як спосіб вирішення проблем безробіття; освіта і самоосвіта стають засобами самореалізації особистості. Однією з найважливіших залишається проблема забезпечення рівних можливостей отримання освіти **різними** соціальними групами в умовах інформаційного суспільства [5].

**Освіта** виступає механізмом забезпечення історичної **спадковості**, формування трансляції і наслідування „соціального генофонду”. Спочатку через звичаї і традиції, а пізніше через знання

трансляються найбільш ефективні моделі життя і поведінки, історично вироблені даною спільнотою. Як такий механізм, освіта має **дві істотні функції**: 1) **спадкова**, чи **соціально-відтворювальна функція**, що наділяє молодь зразками досвіду і навичками соціально-організованого життя. Молодь, соціалізуючись, вписується в життя конкретного суспільства, цим забезпечує виробництво благ, дотримання норм життєдіяльності, суспільного укладу і порядку даного суспільства; 2) **розвиваюча**, чи адаптивно-змінна функція, яка формує у нового покоління здатність до розвитку, творчості, інновацій і забезпечує її **інтелектуальним ресурсом**. Істотні функції освіти, протилежні одна до одної, знаходяться в протиріччі в умовах становлення інформаційного суспільства [6, 7].

Якщо **функція збереження** здатна законсервувати суспільство, то **функція розвитку** направлена проти „історичного спадку” і здатна привести суспільство до втрати своєї ідентичності. **Функція розвитку** в освіті повинна бути підпорядкована функції збереження стійкості суспільства, і тільки в єдності двох функцій освіта повинна стати механізмом соціального наслідування і соціального відтворення суспільства. **Освіта** уявляється основним засобом відтворення **соціального порядку**, коли останній зруйнований чи йому властиві недоліки. Не обмежуючись феноменом передачі знань, освіта в широкому сенсі слова є основним засобом, за допомогою якого країна повинна сприяти формуванню **громадянського суспільства**. Саме тому основною задачею системи вищої освіти є саме всестороння освіта, яка може сприяти укріпленню зв'язків між громадянами різних держав. Цінність освіти, заснована на багатому історичному досвіді міжкультурного обміну, стала в сучасному світі особливо **актуальною**.

**Глобалізація освіти** – це процес все більшого пристосування системи навчання і виховання до запитів розширеної глобальної ринкової економіки, що намагається подолати кордони національних держав. Зростаюча залежність економіки від знань породжує ідею створення єдиної світової освітньої системи (ЕСОС), засновану на єдиних освітніх стандартах. Освіта розглядається як платна послуга і товар, як сфера підприємництва і ринкових відносин, більш того, як одна з високоприбуткових галузей економіки. Те, про що говорить Робертсон, свідчить не стільки про присутність глобальних артефактів

у локальному контексті, скільки про процес інституціоналізації, у ході якого відбувається глобальне творення локальності (у нашому випадку освіти) [2, с.21].

**Глобалізація освіти** як процес, результат і інститут по своїм наслідкам суперечлива. Сьогодні зростає попит на освіту, особливо вищу; позитивною тенденцією є масовізація вищої освіти: чисельність студентів в світі з 13 млн. в 1960 р. збільшилася до 82 млн. в 2000 р., а в 2025 р. може перевищити 100 млн.

**Глобалізація освіти** – це серйозний виклик національним інтересам країни, на який повинна бути знайдена відповідь у вигляді оптимального співвідношення сильної системи державної національно-орієнтованої відповіді і сильної системи високоякісної недержавної освіти, здатними вести конкурентну боротьбу з провідними структурами Заходу.

**Глобалізація освіти** – це всезагальна зміна порядку розповсюдження знань через освітні інститути, за допомогою яких поступово формується інтелектуально-інформаційне суспільство.

**Глобалізація освіти** зумовлена перш за все економічною інтеграцією різних держав (наприклад, ЄС, країни АСЕАН, СНД), діяльністю транснаціональних корпорацій (Coca-Cola, McDonalds, IBM, Sony, BMW), перерозподілу фінансових потоків і більш вільною міграцією робочої сили.

**Глобалізація освіти** безпосередньо пов'язана з загостренням суперечностей між розвиненими індустріальними державами і країнами третього світу (т. звана проблема Північ-Південь). **Основними напрямками** цього протиріччя в сфері освіти являються:

- а) забезпечення спадковості освіти національної школи (**етноцентризм**) і **мультикультурної** університетської освіти;
- б) інвестування в людський капітал (human capital);
- в) пошук збалансованого співвідношення навчальних програм, направлених на підготовку працівників для ринку праці, і програми, що забезпечують всебічний розвиток людини як особистості [6, с. 26-30 ].

Сьогодні виокремлюють **два напрямки глобалізації освіти**:

- 1) **Маркетингізація освіти** – зумовлена інвестиціями великого бізнесу і міжнародних фінансових інститутів в стандартизацію і

розповсюдження навчаючих модулів, для працівників у відповідності з технологічними вимогами. До негативних моментів цього напрямку глобалізації освіти відноситься **вузька спеціалізація**, і, як наслідок, незахищеність молодшої людини перед постійно плинною економічною ситуацією, неможливість врахування персональних інтересів і переваг у сфері навчання [8].

2) Другий напрямок глобалізації освіти пов'язаний з програмами подолання **базової неграмотності**. В 1990 р. на Всесвітній конференції „Освіта для всіх” (Таїланд) уряди майже всіх країн світу підтвердили свою готовність виступати в якості донорів чи бенефіціарів навчання **113 млн. дітей**, які знаходяться поза межами держави і більше **1 млрд.** неграмотних дорослих (переважно жінок).

Одним з напрямів розвитку інноваційної освіти в епоху глобалізації є **безперервна освіта**. Термін *lifelong learning*, або безперервна освіта, з'явився в середині 60-х рр. XX ст. та набув концептуального статусу. У світовій педагогічній літературі поняття «безперервна освіта» виражається через такі терміни: «триваюча освіта» (*continuing education, continuous education*), «освіта протягом життя», «довічна освіта» (*life-long education*), «перманентна освіта» (*permanent education*), «подальша освіта» (*further education*), «освіта дорослих» (*adult education*), «освіта, що відновлюється» (*recurrent education*) тощо [3].

*Lifelong learning* – це насамперед соціальне явище, представлене у вигляді освітньої діяльності протягом всього життя, яке є необхідною умовою динамічного та ефективного розвитку суспільства. Отже, *lifelong learning* орієнтується на постійне, систематичне, послідовне вдосконалення і багатогранний, цілісний, повноцінний розвиток людини як особистості протягом усього життя, підвищення можливостей професійної і соціокультурної адаптації її у світі, що швидко змінюється.

Ще на початку 70-х років в роботах відомого дослідника Р. Даве визначив, у рамках програми розвитку теоретичних основ безперервної освіти Інституту освіти ЮНЕСКО, щодо базових принципів безперервної освіти відносяться [3, р. 34]: реалізація освітньої діяльності (навчання, виховання, розвитку) протягом всього життя людини; включення в систему освіти крім навчальних, підготовчих, дошкільних, позашкільних, вищих навчальних закладів, центрів перепідготовки та підвищення кваліфікації, тобто формальної

освіти, неформальних та інформальних форм освіти; інтеграція між етапами освіти та напрямками; універсальність, гуманізація та демократичність освіти; поєднання базової та професійної освіти; індивідуалізація та диференціація навчання; гнучкість і різноманітність змісту, форм, засобів, методик, часу і місця навчання; відкритість освітньої системи процесу подальшого самовдосконалення та саморозвитку.

Переваги lifelong learning очевидні, нагадаємо деякі з них: отримання нових та оновлення відомих знань, вмінь та навичок; отримання новітнього досвіду та презентація власного; професійне та інтелектуальне зростання; формування та задоволення пізнавальних запитів, внутрішніх, духовних, морально-етичних потреб, розвиток творчих здібностей та креативності, збагачення культурного потенціалу нації тощо.

Незаперечним лишається і той факт, що у зв'язку з стрімкою трансформацією професійної діяльності (від дуже вузької спеціалізації, до спеціалістів широкого профілю, які володіють декількома іноземними мовами, мають два, а то і більше дипломи про вищу освіту, наукові ступені тощо) виникає необхідність у пошуку нових підходів до класифікації професій та модернізації вищої освіти взагалі. Ці питання потребують окремого розгляду і виходять за межі даної статті. Ми ж розглянемо моменти, які пов'язані саме з неформальною безперервною освітою особистості [4].

Неформальна безперервна освіта, на наш погляд, формується на основі уявлень людини про ймовірне поле своєї професійної активності та можливих векторах особистісного просування в цьому полі, або ж як складової саморозвитку, чи то самоосвіти в межах самореалізації та підвищення самооцінки, або ж підняття власного статусу, іміджу тощо. Межі цього поля з одного боку визначаються рівнем розвитку відповідної науки, яка є теоретико-методологічною основою професійної діяльності та відповідним інноваційним досвідом, а з іншого – можливостями, схильностями, здібностями, аксіологічною та мотиваційно-вольовою складовою, характером особистості [4].

Модернізація освіти неможлива без модернізації системи освіти. Досить очевидно, що розвиток економіки забезпечують у першу чергу інженерно-технічні та природничо-наукові спеціальності. Юристи, фінансисти, бухгалтери, філологи, соціологи, політологи,

культурологи вносять свій вклад у підвищення національної конкурентоспроможності опосередковано. Саме тому при порівняльній оцінці різних країн їх інноваційного потенціалу і розрахунку індексу конкурентоспроможності у якості основного потенціалу використовують такий показник, як кількість студентів та аспірантів інженерних та природничо-наукових спеціальностей на 1000 жителів [9].

Відповідно співвідношення гуманітарної і технічної підготовки в університетах – 70% і 30%, у той час як у країнах, що розвиваються, пропорція зворотна – 70% «технарів» і 30% «гуманітаріїв». Навіть экс-президент Б. Обама запустив цілий ряд програм інженерно-технічного і математичного профілю освіти, які включають серйозні фінансові інструменти (податкові скидки, гранти тощо). Згідно з його словами, це необхідно для того, щоб США повернути лідируючі позиції у світі як високотехнологічної та інноваційної нації.

**Висновки.** Постільки стара модель (парадигма) освіти втрачає своє значення, нами була поставлена мета – показати зміну цінностей та установок при переході до інноваційного суспільства, на яке впливає глобалізація, яка культивує нові точки відрахунку, підходи та цінності. Саме економіка інновацій може стати локомотивом технологічних і соціальних перетворень і основою побудови конкурентоспроможного суспільства. Суть економіки інновацій в тому, що вона вимагає формування нової інноваційної освіти, яка базується на використанні інтелектуального ресурсу, який є надзвичайно ефективним і потребує регенерації знань. Ми акцентуємо увагу на тому, що інноваційному розвитку потрібна інноваційна освіта, яка б сприяла упровадженню інновацій (дифузії інновацій) та появі відповідних агентів змін. Дифузія – це процес, під час якого інновація з плином часу через певні канали поширюється серед членів освітянської (соціальної) системи. Освіта у будь-якому суспільстві часів глобалізації представляє собою інноваційний ресурс, слугує розвитку інноваційного підприємництва, розвитку ІТ-освіти, які направлені на перетворення освіти в інтелектуальний (інноваційний) ресурс. Серйозної уваги заслуговують головні проблеми інноваційної освіти – чому і як навчати, який зміст, форми і методи слід розвивати, упроваджуючи інноваційну освіту. Вирішення конкретних задач інноваційного розвитку дозволяє приблизити науку до реальних проблем соціально-економічного розвитку. Що

стосується чисто освітянських проблем, то слід використовувати таку форму взаємозв'язку – освіти і виробництва, як кейс-освіта. Однією з пріоритетних залишається комерціалізація науки. Проектування суспільства, що базується на знаннях, включає в себе розвиток науки як соціального інституту, головне призначення якого – виробництво наукових знань, а також підготовка висококваліфікованих спеціалістів. Головна задача розвитку науки за часів глобалізації – це реалізація концепції інноваційної освіти, яка б стала конкурентоспроможною і вийшла на міжнародний рівень. Специфіка застосування інструментів інноваційної освіти – у симбіозі сучасної науки, освіти і бізнесу та формуванні концепції практико-орієнтованої освіти.

### Список використаних джерел

1. Воронкова, В.Г., Куцепал, С.В., 2015. 'Яким бути спеціалісту інформаційного суспільства та епохи Інтернету: концептуалізація та тенденції', *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць*, Вип. 63, Запоріжжя: ЗДІА, с. 16-24.
2. Фезерстоун, М., Леш, С., Робертсон, Р., 2013. 'Глобальні модерності', *Серія «Зміна парадигми»*, Вип.12, К.: Ніка-Центр, 400 с.
3. Кивлюк, О.П., 2014. 'Глобалізація та інформатизація освіти в предметному полі філософії освіти', *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії : збірник наукових праць*, Вип. 57, Запоріжжя : Вид-во ЗДІА, с. 192-200.
4. Кивлюк, О.П., 2017. 'Неформальна освіта в концепції lifelong learning', *Освітній дискурс : збірник наукових праць*, Вип. 1, Київ: «Видавництво «Гілея», с. 22-34
5. Лазаревич, А.А., 2015. 'Становление информационного общества: коммуникационно-эпистемологические и культурно-цивилизационные основания', Минск: *Беларуская навука*, 537 с.
6. Пунченко, О.П., 2014. 'Фреймы для репрезентации современного этапа цивилизационного развития', *Философия и социальные науки : Научный журнал*, Вип. 2, Минск: *Белорусский государственный университет*, с. 26-30.
7. Пунченко, О.П., Лазаревич, А.А., 2015. 'Інформатизація як засіб репрезентації інформаційних ресурсів суспільства' *Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: збірник наукових праць*, Вип. 63, Запоріжжя: Вид-во ЗДІА, с. 21-30.
8. Родждер, Еверетт, М., 2009. 'Дифузія інновації', К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 591 с.
9. Старжинский, В.П., Цепкало, В.В., 2016. 'На пути к обществу инноваций', Минск: *РИВШ*, 446 с.
10. Dave, R., 1976. 'Foundation of Lifelong Education: Some Methodological Aspects', *Foundation of Lifelong Education*, Hambourg, p. 34.

## References

1. Voronkova, V.H., Kutsepal, S.V., 2015. 'Yakym buty spetsialistu informatsiynoho suspil'stva ta epokhy Internetu: kontseptualizatsiya ta tendentsiyi (How to be a specialist in the Information Society and the Internet age: conceptualization and trends)', *Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi: zbirnyk naukovykh prats'*, Vyp. 63, Zaporizhzhya: ZDIA, p. 16-24.
2. Fezerstoun, M., Lesh, S., Robertson, R., 2013. 'Hlobal'ni modernosti (Global Modernities)', *Seriya «Zmina paradyhmy»*, Vyp.12, K.: Nika-Tsentr, 400 p.
3. Kyvlyuk, O.P., 2014. 'Hlobalizatsiya ta informatyzatsiya osvity v predmetnomu poli filosofiyi osvity (Globalization and Informatization of Education in the Subject Field of Philosophy of Education)', *Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi : zbirnyk naukovykh prats'*, Vyp. 57, Zaporizhzhya : Vyd-vo ZDIA, p. 192-200.
4. Kyvlyuk, O.P., 2017. 'Neformal'na osvita v kontseptsii lifelong learning (Informal education in the concept of lifelong learning)', *Osvitniy dyskurs : zbirnyk naukovykh prats'*, Vyp. 1, Kyiv: «Vydavnytstvo «Hileya», p. 22-34.
5. Lazarevich, A.A., 2015. 'Stanovleniye informatsionnogo obshchestva: kommunikatsionno-epistemologicheskoye i kul'turno-tsivilizatsionnyye osnovaniya (The formation of the information society: communication-epistemological and cultural-civilizational foundations)', Minsk: *Belaruskaya navuka*, 537 p.
6. Punchenko, O.P., 2014. 'Freymy dlya reprezentatsii sovremennogo etapa tsivilizatsionnogo razvitiya (Frames for the representation of the modern stage of civilization development)', *Filosofiya i sotsial'nyye nauki : Nauchnyy zhurnal, Vip. 2*, Minsk: *Belorusskiy gosudarstvennyy universitet*, p. 26-30.
7. Punchenko, O.P., Lazarevych, A.A., 2015. 'Informatyzatsiya yak zasib reprezentatsiyi informatsiynykh resursiv suspil'stva (Informatization as a means of representation of information resources of a society)' *Humanitarnyy visnyk Zaporiz'koyi derzhavnoyi inzhenernoyi akademiyi: zbirnyk naukovykh prats'*, Vyp. 63, Zaporizhzhya: Vyd-vo ZDIA, p. 21-30.
8. Rodzhder, Everett, M., 2009. 'Dyfuziya innovatsiyi (Diffusion of Innovation)', K.: *Vyd. dim «Kyyevo-Mohylyans'ka akademiya»*, 591 p.
9. Starzhinskiy, V.P., Tsepkalo, V.V., 2016. 'Na puti k obshchestvu innovatsiy (On the way to the society of innovations)', Minsk: *RIVSH*, 446 p.
10. Dave, R., 1976. 'Foundation of Lifelong Education: Some Methodological Aspects', *Foundation of Lifelong Education*, Hambourg, p. 34.